

2010-03-30

Remissyttrande över rapporten ”Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m. (DS 2009:58) 2010-03-30

Sammanfattning

Bygdegårdarnas Riksförbund anser i sammanfattning följande beträffande den aktuella rapporten:

- Att ett införlivande av EU:s momsdirektiv ej får medföra att tusentals föreningar blir momsredovisningspliktiga
- Att korttidsuthyrning av samlingslokaler även fortsättningsvis skall vara momsfri
- Att om något eller båda dessa förslag genomförs samhället måste tillhandahålla kostnadsfri redovisningshjälp till de föreningar som så önskar
- Att om något eller båda dessa förslag genomförs den kompensation som ges till föreningslivet måste vara fullständig och varaktigt bestående

Bygdegårdarnas Riksförbund

Bygdegårdarnas Riksförbund (BR) är landets största riksorganisation för allmänna samlingslokaler. Vi organiserar 1 400 föreningar som äger eller förvaltar en allmän samlingslokal. Bygdegårdarna finns i såväl tätort som på landsbygden. Där bedrivs verksamhet av olika slag, t.ex. föreningsmöten, studiecirkel, amatörteater, teater, dans, film, konstutställningar, gymnastik, musik samt privata såväl som föreningsarrangerade aktiviteter.

Bygdegårdsföreningen är på många håll i landet lite av det lokala föreningslivets nav. En viktig del av bygdens sociala, kulturella och demokratiska infrastruktur. Det är i bygdegården man kan ha sina möten men också sitt kontor med tillgång till dator och annan kontorsutrustning. Bygdegården är också viktig för bygdens mobilisering i såväl socialt som politiskt avseende, det senare inte minst ett valår som i år men också annars som lokal för att ordna informations- och diskussionsmöten, till exempel i planfrågor.

Från riksorganisationens sida svarar vi för rådgivning när det gäller bygg- och föreningsfrågor, information och utbildning. Vi tillhandahåller en försäkring för såväl byggnad som föreningens verksamhet inklusive styrelse. Vi arbetar för ett ökat kulturliv i alla delar av landet, främst inom områdena teater, musik, film och konst.

Allmänt

Utredningen innehåller två delar, dels en anpassning till EU:s regelverk, den s.k. EG-rätten och dess mervärdesskattedirektiv, och dels ett helt igenom från svenska utgångspunkter framfört önskemål om att införa en obligatorisk skattskyldighet för moms på hyra av lokal. Från Bygdegårdarnas Riksförbunds sida är vi starkt emot båda de här förslagen som vi anser allvarligt skulle skada inte bara den typ av föreningar, samlingslokalsägande, som vi företräder utan hela det ideella föreningslivet.

Anpassning till EU:s mervärdesskattedirektiv

Vi anser att det förslag som utarbetats inte tar tillräcklig hänsyn till den tradition, stora omfattning och speciella typ av ideellt bedriven verksamhet som vi har i Sverige. Föreningsdrivna allmänna samlingslokaler är en så gott som okänd och ej förekommande företeelse inom övriga EU varför någon hänsyn till detta heller inte har tagits vid utarbetandet av direktivet. Låt vara att utredningen föreslår en redovisningsgräns på 250 000 kronor, förslaget skulle ändå föra in ett stort antal organisationer i ett system som är både oerhört krångligt och ställer så stora krav på professionalism att detta är svårt att tillgodose inom ramen för en i all huvudsak ideellt bedriven verksamhet.

Den belastning som förslaget skulle medföra för våra föreningar är inte framför allt av fiskal eller skattebelastande natur eftersom dessa i förekommande fall också skulle få avdragsrätt för ingående moms. Nej, problemet är den byråkrati, de ökade krav på redovisning och administration som ett genomförande skulle föra med sig.

En höjning av redovisningsgränsen till 500 000 kronor skulle naturligtvis väsentligt mildra effekterna men vi bedömer inte detta som realistiskt eftersom skattebortfallet skulle bli för stort. Vi befärar snarare att om förslaget genomförs gränsen av detta skäl kan komma att sättas lägre och de ovan relaterade problemen förvärras.

Det uppdrag som vi enligt allmänna bedömningar anser vara svårast att rekrytera till i en förening är kassör eftersom med detta följer krav på såväl stort ansvar som relativt gedigna kunskaper i både ekonomiska och juridiska frågor. Bland kassörerna i våra 1 400 föreningar är det endast ett mindretal som har den kompetens av redovisningsekonomkaraktär som en tillämpning av momslagens hundratals paragrafer kräver. Och detta dessutom på ideell basis! Hundratals föreningar skulle tvingas att endera köpa erforderlig kompetens utifrån eller avveckla sin verksamhet. Bådadera ytterst olyckligt! Den enda hållbara lösningen på detta problem är i så fall att samhället bistår med kostnadsfria tjänster för att fullgöra den nya redovisningsplikten.

Det är alltså framför allt på grund av förslagets administrativa och legala innehåll som vi avstyrker detta medan den ekonomiska belastningen för våra typer av föreningar skulle bli mer begränsad.

Obligatorisk skattskyldighet för moms på hyra av lokal

Detta förslag som helt och hållet är ett internt svenskt önskemål anser vi heller inte bör genomföras. Om våra föreningar skulle tvingas att ta ut moms av de föreningar och privatpersoner som frekvent hyr våra lokaler skulle detta leda till sådana kostnadsökningar för dessa att våra uthyrningar minskade drastiskt. Sett över tiden är momsförslaget för våra föreningar i all huvudsak neutralt genom att den utgående momsen på hyrorna får kvittas mot ingående moms på våra kostnader. Detta särskilt eftersom vi inte har några stora personalkostnader. Men detta är över tiden. Byggnation eller andra investeringar görs inte varje år därför kan ett momsinförande slå väldigt olika mellan åren och mellan olika föreningar.

Förslaget är heller inte neutralt mellan föreningar som, i likhet med oss, äger och driver sina lokaler själva och då inte får någon momsbelagd hyra upptill sina övriga verksamhetskostnader och föreningar som inte gör det.

Istället för en obligatorisk skattskyldighet vid korttidsuthyrning av lokaler skulle vi, om förslaget överhuvud skall genomföras, vilja se att våra lokaler jämställs med idrottslokaler där fortsatt momsfrihet skall råda.

Ekonomisk kompensation

De kompensationsåtgärder för den ideella sektorn som utredningen föreslår anser vi helt otillräckliga. De kan dels inte kompensera för det merarbete och ökade ansvar som vi redovisat ovan, dels räcker de inte och är genom att de inte ingår i skattesystemet per definition osäkra till sin karaktär.

Information

Ett införande av de båda momsförslagen i det ideella föreningslivet förutsätter omfattande och riktade informationsinsatser. Det kräver också förstärkta resurser till föreningslivets centrala organisationer eftersom mycket av svar på frågor och information effektivast och bäst kanaliseras den vägen. Detta kräver att särskilda anslag införs för såväl Skatteverket som de centrala organisationerna.

Generös tillämpning

Ett genomförande av förslagen förutsätter dels en lång genomförandeperiod dels att en generös tillämpning sker mot de föreningar som skall göra sin första momsdeklaration och att inte minsta överträdelse av de nya reglerna föranleder skattetillägg eller annan bestraffning. Detta såväl när en förening för första gången är aktuell för momsredovisning som när det fastställda gränslöppet överskrids under ett löpande verksamhetsår.

För Bygdegårdarnas Riksförbund